

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna matumuuna Naalakkersuisunit saqqummiunneqarpoq:

Issittup Imartaata qeqqani malittarisassaqaanngitsumik aalisarnerup pinngitsoortinnissaa pillugu isumaqatigiissummik Kunngearfiup Danmarkip atuutsitsilernissaata Namminer-sorlutik Oqartussanit akuerineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Saqqummiussissut

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Nunat tamalaat issittumi aalisarnissamut isumaqatigiissutaat, “Agreement to prevent unregulated high seas fisheries in the central Arctic Ocean” - ’Issittup imartaata qeqqani malittarisassaqaanngitsumik aalisarnerup pinngitsoortinnissaa pillugu isumaqatigiissut’ Ilulissani ulloq 3. oktober 2018 atsiorneqarpoq.

Naalagaaffiit aalisartoqarfissuusut qulit, Issittumut sineriallit Canada, USA, Rusland, Norge aamma Savalimmiunut Kalaallillu Nunaannut atatillugu Kunngearfik Danmark, taakkulu saniatigut Island, EU, Korea Kujalleq, Japan aamma Kina nunat tamalaat Issittup imartaata qeqqani malittarisassaqaanngitsumik aalisarnermik pinngitsoortitsiniarlutik nunat tamalaat isumaqatigiissutaat atsiorsimavaat.

Isumaqatigiissut Washington DC-mi novembarimi 2017-imi inissinneqarpoq.

Kalaallit Nunaat, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfikkoortumik Kunngearfiup aallartitaanut isumaqatigiinniarnermi aqutsisuuvoq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisuusimasoq Erik Jensen Ilulissani oktobarip 2-annit 4-annut 2018-imi atsiogatigiinneranni peqataasunut aqutsisuuvoq.

Isumaqatigiissut Issittup imartaata qeqqani nunat tamalaat imartaanni nunat sineriallit aningaasaqarnikkut oqartussaaffigisaasa akornanniittumi maleruagassaqartitsivoq, taakkununga Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffigisaa ilanngullugu.

Nunat tamat akornanni inatsisit naapertorlugit Issittup imartavia tamanut ammavoq. Isumaqatigiissuteqaannginnikkut aalisarneq inatsisinik unioqutitsinerussanngikkaluarpoq, taamaattoq aqunneqarani annertuumik aalisarnermik kinguneqarsinnaalluni sikullu milliartornerani aalisagaqatigiunnartunut aqqitassaangitsumik ajoqutigisinnaasaminnik innarlerneqarsinnaallutik.

Isumaqatigiissut nunap immikkoortortaaani aalisarnikkut aqutsinissamut kattuffiliortoqarnissaanut immikkoortukkuutaartumik sulinerussaaq tassanilu aningaasarsiutigalugu aalisarneq aqunneqas-salluni. Taamaammat sumiiffiup eqqissisimatinneqalernissaa pineqanngilaq.

Isumaqatigiissummi illuatungeriit pisussaatiippit Issittup imartaani ilisimatuussutsikkut tunngaveqartumik aalisagartassiissuteqartartussanik aalisarnermullu malittariassaliortussamik aalisarnermik ingerlatsinermik nunap immikkoortuani kattuffiliornissamik isumaqatigiissuteqarto-qanngikkallartillugu aalisarniaratik.

Aatsaat taama ittumik isumaqatigiissusiortoqarpoq, tassa aalisarneq aallartitsinnagu aammalu tassani immami isumalluutit aaqeqqinneqarsinnaanngitsumik ajoquserneqartinnagit aalisarnerup *aallartinnginnerani* mianersornissamik tunngaveqarnissamik aamma malittarisassat atuutilernissaat pillugu nunarsuatsinni inuiaqatigiit siullerpaamik isumaqatigiimmata.

Nunat tamalaat isumaqatigiissutaanni qulequttat pingaarnert makkuupput:

Isumaqatigiissummi peqataasut ukununnga pisussaaffilerput:

- nunap immikkoortuini aalisarnermut aqutsiveqarfimmik aaqqissuussamik, aalisarnermut aalisakkanik pisassiissutinik malittarisassanillu ilisimatusarnermik tunngaveqartumik aalajangersaasussamik pilersitsinissaq pillugu isumaqatigiittoqartinnagu issittup imartaata qeqqani aalisartoqassanngitsoq;
- issittup imartaata qeqqani pinngortitami ataqatigiinnerni aalisagaqassutsimilu allanngornerit pillugit ilisimasanik tunisisinnaasussamik siunissaq ungasinnerusoq isigalugu ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerup patajaallisarnissaa;
- issittumi nunap inoqqaavisa soqutigisaat, aalajangiiniarnerni nunap inoqqaavisa najukkamilu inuit ilisimasaasa naleqassusiat aamma suliap ingerlaqqinnerani nunap inoqqaavisa najukkamilu inuit najugallit peqataanissaasa qulakkeerneqarnissaat akuersissutigissallugit;
- piujuartitsinissamut aqutsinermullu aaqqiissuteqarnerit pillugit peqataasut aalajangersagaat naapertorlugit aalajangersakkat eqquutsinnerisigut misileraalluni aalisarneq taamaallaat ingerlanneqassaaq;
- aalajangiiniarnerni peqataasut tamarmik isumaqataassapput;
- isumaqatigiissut nunat tamarmik atortussanngortippassuk atuutilissaaq.

Isumaqatigiissut atuutsinneqalernerminit ikinnerpaamik ukiuni 16-ini atuutissaaq, ukiut tallimakkaarlugit nutarterneqartassaaq peqataasut ilaat sivitsornissaanut akerliunngippat. Isumaqatigiissutip atuutilernissaanut piffissaq sivilsulaarsinnaavoq, peqataasut quliusut tamarmik atortussanngorteqqaassammassuk. Tamatuma kingorna aalisarsinnaanerup aallartinnginnerani ukiut 16-it imaluunniit nungusaataanngitsumik aningaasarsiutigalugu aalisarnerup aallartinnaasanut ilisimatuussutikkut naammattumik uppernarsarneqarnissaata tungaanut utaqqissunneqassaaq. Taamaattumik ukiuni qulini tulluuttuni isumaqatigiissut manna naapertorlugu ingerlatsineq pingaarnerpaaq tassaassaaq ilisimatusarnikkut misissuineq nakkutiginninnerlu.

Isumaqatigiissut inatsisitigut pituttuisuuvoq.

Isumaqatigiissutip atuutilerneratigut Kalaallit Nunaanni inatsisitigut ulluinnarnilu allaffissornermik allannguisoqarnissaa pisariaqarsorineqanngilaq.

Naalakkersuisut inassutigaat, Inatsisartut Issittup Imartaani Aalisarneq pillugu isumaqatigiissut: Malittarisassaqaanngitsumik aalisarnerup pinngitsoortinnissaa pillugu isumaqatigiissut atuuttunngortillugu akuerissagaat.

Savalimmiut akuerseqqaassapputaaq Kunngeqarfik Danmark Savalimmiut Nunarpullu sinnerlugit isumaqatigiissummik atuilersinnagu.

Taamatut oqaaseqarlunga siunnersuut Inatsisartunut suliaasangortippara atortussanullu agguanneqarsimasunut innersuussillunga.

**ISSITTUP IMARTAATA QEQQANI MALITTARISASSAQANNGITSUMIK
AALISARNERUP PINNGITSOORTINNISSAA PILLUGU ISUMAQATIGIISSUT**

Isumaqatigiissummi illuatungeriit:

AKUERAAT, Issittup Imartaata qeqqani imaannaap ukioq kaajallallugu qanittoq tikillugu annerusumik sikuusarsimanera, taamaattumillu imartami tamaani aalisarnissaq ajornarsimanera, kisiannili imartami pineqartumi siku ukiuni kingullerni annikillisimanera.

AKUERAAT, Issittup Imartaata qeqqani pinngortitami ataqatigiinnerit inuit ingerlataannit annikitsuinnarmik sunnerneqarsimagaluartut pinngortitami ataqatigiinnerit taakku silap pissusaata allanngornera pissutsillu allat malitsigisaannik allanngulersut, allanngornerillu taakku kingunerisinnaasaanik iluamik paasisimasaqannginnerput.

AKUERAAT, imarmi pinngortitami ataqatigiinnerit aalisarnerillu peqqissut piujuartitsinermillu tunngaveqartut taamatullu aalisarneq nerisassanut nerisaraqarnermullu pingaarluinnartuusut.

AKUERAAT Issittup Imartaata qeqqani aalisakkanik allanngutsaaliuinnermut piujuartitsinermillu tunngaveqartumik nakkutiginninnermut naleqqiullugu Issittup Imartaata qeqqani naalagaaffiit sineriallit immikkut akisussaaffeqarlutillu immikkut soqutigisaqartut.

TUSAATIGAAT Issittup Imartaata qeqqani naalagaaffiit sinerialinnit suliniutaannut matumani pineqanngillat, soorlu *Issittup Imartaata qeqqani malittarisassaqartinneqanngitsumik imaani aalisarnerup pitsaaliornissaa pillugu nalunaarummut* ullormi 16. juli 2015-imi atsiorneqartumut naapertuuttut.

Nunat isumaqatigiissutaat nunanilu tamalaani allani imaani aalisarnermut tunngatillugu sakkut, Issittup Imartaata qeqqani imaannarmut atuutereersut,

EQQAAMALLUGIT aalajangersakkallu, tassunga ilanngullugit ukunaniittut:

FN'ip immamut inatsiseqartitsineq pillugu isumaqatigiissutaa 10. december 1982-imeersoq (Isumaqatigiissut).

Aalisakkat ataatsimoorussat aamma aalisakkat ingerlaartuurtut allanngutsaaliorneqarnerat nakkutigineqarnerallu eqqarsaatigalugit Naalagaaffiit Peqatigiit Imarmi Pisinnaatitaaffiit

Pillugit Isumaqatigiissutaat 10. december 1982-imeersumi aalajangersakkat atuutilerineri pillugit isumaqatigiissut 4. december 1995-imeersoq ("1995-imi isumaqatigiissut"), aamma

Akisussaassusilimmik aalisarneq sakkullu allat tulluartut pillugit pissusilernerimi najoqqutassaq 1995-imeersoq, Naalagaaffiit Peqatigiit Inuussutissalerinerimut Nunalerinermullu suleqatigiiffianit akuerineqarsimasoq.

ERSEQQISSARLUGIT isumaqatigiissummi peqataasut aamma Issittup Imartaata qeqqaniittup imaannaap ilaani allanngutsaaliuinikkut nakkutiginninnermilu aaqiinerit akuerineqarnissaanut oqartussaasut Atlantikup Avannamut Kangiani Aalisarneq pillugu Kommissionip akornanni suleqatigiinnerup ataqatigiissaarinerullu qulakkeerneqarnerata pingaaruteqarnera, aamma aalisarnermik nakkutiginninneq pillugu sakkut tulluartut allat, nunani tamalaani inatsisit naapertorlugit pilersinneqartut ingerlanneqartullu, kiisalu nunani tamalaani suleqatigiiffiit suliniutillu attuumassuteqartut peqatigalugit.

UPPERALUGU aningaasarsiutigalugu aalisarneq siunissami qaninnerusumi Issittup Imartaata qeqqani imaannarmi qularnangitsumik inuussutigineqarsinnaassanngitsoq, taamaattumillu piffissami maannakkut Issittup Imartaata qeqqani imaannaq pillugu nunarsuup immikkoortuani imaluunniit nunarsuup immikkoortuata ilaani aalisarnermik nakkutiginninnikkut suleqatigiiffimmik aaqissuussinermilluunniit tapertaasumik pilersitsinissaq siusippallaartoq.

KISSAATIGALUGU, mianersornissamut tunngavik naapertorlugu, Issittup Imartaata qeqqani imaannarmi malittarisassaqaartinneqanngitsumik aalisarnerup aallartinnissaata pinngitsoortinnissaa, peqatigisaanillu sulit allatigut allanngutsaaliuinikkut nakkutiginninnikkullu aaqiinerimik pisariaqartitsisoqarnerisooq akuttunngitsumik misissortassallugu.

EQQAAMALLUGU NP-p nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit nalunaarutaat 2007-imeersoq.

AKUERLUGIT issittumi najugallit, matumani issittumi nunap inoqqaavisa imaani uumasunik isumalluutit Issittullu imartaani pinngortitamit ataqatigiinnerit peqqissut eqqarsaatigalugit piffissaq siviunerisooq eqqarsaatigalugu allanngutsaaliuinerimik piujuartitsinermillu tunngaveqartumik iluaquteqartarnermik soqutigisaqartuunerat kiisalu tamatumani inuiaqatigiit pineqartut ilanngunneqartarnissaasa pingaaruteqarnerata erseqqissarneqarnissaa.

KISSAATIGALUGU Issittup Imartaata qeqqani imaannarmi aalisarnerup allanngutsaaliorneqarnissaa aqunneqarneralu tunngavigalugit, Issittup Imartaani pinngortitamit sumiiffigisaanni imaani isumalluutit uumassusillit pillugit ilisimatuussutsikkut ilisimasat kiisalu nunat inoqqaavisa sumiiffinnilu najugaqartut ilisimasaasa atornerunissaat.

QULAANI ALLASSIMASUT AALLAAVIGALUGIT illuatungeriit imatut isumaqatigiissuteqarput:

Artikeli 1

Taaguutit

Isumaqatigiisummi matumani taaguutit uku imatut isumaqarput:

- (a) "Imartaq isumaqatigiisummiittoq" tassaavoq Issittup Imartaata qeqqani imaannaq, immamit unguasaasoq, aamma aalisarnermut tunngatillugu Canadap, Kalaallit Nunaat sinnerlugu Kunngearfiup Danmarkip, Kunngearfiup Norgep, Russit Naalagaaffeqatigiivisa aamma Amerikami Naalagaaffiit Peqatigiit ataanniittoq.
- (b) "Aalisakkat" isumaqarput aalisakkat assigiinngitsut, qimerloqanngitsut peqqullu, Isumaqatigiisummi immikkoortoq 77-imi taamatut nassuiarneqartut uumasut uninngaannartut ilanngunnagit.
- (c) "Aalisarnek" isumaqarpoq aalisakkanik ujaasineq, kajungilersitsineq, sumiissusersineq, pisarinerini imaluunniit pissarsiarineri imaluunniit ingerlatat suulluunniit aalisakkanik kajungilersitsinermik, sumiissusersinermik, pisarinerinik imaluunniit pissarsiarinerinik tulluurtumik naatsorsuutigineqarsinnaasut.
- (d) "Aningaasarsiutigalugu aalisarnek" tassaavoq inuussutissarsiutigalugu aalisarnek.
- (e) "Misileraalluni aalisarnek" tassaavoq aalisarnermut tassunga tunngasunik ilisimatuussutsikkut paasissutissanut iluaqusiisumik siunissami aningaasarsiortaluni aalisarnissap piujuartitsinermik tunngaveqarsinnaanerata ingerlanneqarsinnaaneratalu nalilernissaa siunertaralugu aalisarnek.
- (f) "Angallat" isumaqarpoq sunaluunniit angallat aalisarnermut atortulersugaalluni imaluunniit atorneqartussaalluni atorneqartoq.

Artikeli 2

Uma isumaqatigiisuttip siunertaa

Isumaqatigiisummi matumani siunertaq tassaavoq imaani pinngortitami ataqatigiinnerit peqqissut illersornissaat aamma aalisakkanik allanngutsaaliuinerimik aamma piujuartitsinermik tunngaveqartumik iluaquteqarnerup qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu siunissamut ungasinnerusumut atasumik pitsaaliuilluni allanngutsaaliuilluni nakkutiginninnermilu aqqiinerit atorneqarnerisigut Issittup Imartaata qeqqani imaannarmi malittarisassaqaanngitsumik aalisarnerup pinngitsoortinneqarnissaa.

Artikeli 3

Aalisarnermut tunngatillugu allangutsaaliuinermi nakkutiginninnermilu aaqqigallarnerit

1. Peqataasut tamarmik angallatit peqataasup erfalasua atorlugu angalaarsinnaasut uku taamaallaat naapertorlugit imartami isumaqatigiissummiittumi aningaasarsiutigalugu aalisarnissaannut akuerissavaat:

- (a) Nunarsuup immikkoortuani imaluunniit nunarsuup immikkoortuata ilaani aalisarnermik nakkutiginninnikkut suleqatigiiffimmik akuerineqartumik aalisakkanik piujuartitsinermik tunngaveqartumik nakkutiginninneq pillugu allangutsaaliuilluni nakkutiginninnermilu aaqqiinerit, imaluunniit aaqqissuussinerit nunani tamalaani malitassat akuerisaasut naapertorlugit taamatut aalisarnermik nakkutiginninnissamut nunani tamalaani inatsisit naapertorlugit akuerineqarsimasut imaluunniit akuerineqartussaasut ingerlanneqartullu, imaluunniit
- (b) Allangutsaaliuinermi aqutsinermilu aaqqiinerugallartut immikkoortoq 5, imm. 1, litra c), nr. ii) naapertorlugu peqataasunit aalajangerneqarsinnaasut.

2. Ilisimatusarnermut nakkutilliinermullu tunngatillugu ataatsimut pilersaarutini killissaliussat, immikkoortoq 4 aamma nammineq nunagisami ilisimatuussutsikkut pilersaarutit malillugit suliarineqarsimasut naapertorlugit ilisimatusarnissaannik peqataasut kaammattorneqarput.

3. Allangutsaaliuilluni nakkutiginninnermilu aaqqiinerit, peqataasut immikkoortoq 5, imm. 1, litra d) tunngavigalugu aalajangersarsimasaat taamaallaat naapertorlugit peqataasup angallatit peqataasup erfalasua atorlugu angalaarsinnaasut imartami isumaqatigiissummiittumi misileraalluni aalisarnissaat akuerisinnaavai.

4. Peqataasut qulakkiissavaat, imartami isumaqatigiissummiittumi aalisakkanik pisaqarfiusut ilisimatuussutsikkut ilisimatusarluni ingerlatatik malittarisassaqaqngitsumik aningaasarsiutigalugu imaluunniit misileraalluni aalisarnerit pinngitsoortinnissaannik aamma imartami pinngortitami ataqatigiinnerup peqqissup illersorneqarneranik sanngiillisitsinninnissaat. Ilisimatusarnerit taama ittit akuerineqarnissaat pillugit peqataasut pilersaarutitik pillugit imminnut ilisimatitseqatigiittarnissaat kajumissaarutigineqarpoq.

5. Aaqqiigallarnerit immikkoortoq taanna aqutigalugu aalajangersarneqartut aamma aaqqiinerusinnaasut allat imaluunniit aaqqiinerugallartut allat, immikkoortoq 5, imm. 1, litra c) naapertorlugit aalajangersarneqartariaqarsimasut eqqortinneqarnissaat peqataasut qulakkiissavaat.

6. 1995-imi isumaqatigiissummi immikkoortoq 7 naapertorlugu naalagaaffinni sinerialinni peqataasut peqataasullu allat Issittup Imartaata qeqqani naalagaaffiit oqartussaaffigisaanni aamma oqartussaaffigisaasa avataanni ingerlanneqartut aalisakkanik isumalluutininik allangutsaaliuinermi nakkutiginninnermilu aaqqiinerit atorneqarsinnaanerani qulakkeerneqarnissaannut

suleqatigiissapput, isumalluutit taakku tamakkiisumik allanngutsaaliorneqarnerat nakkutigineqarnerallu qulakkeerniarlugit.

7. Qulaani imm. 4-mi allanneqartut saniatigut isumaqatigiissummi matumani sunaluunniit ilisimatuussutsikkut imaani ilisimatusarnermut naleqqiullugu peqataasut pisinnaatitaaffiink killilersuinertut nassuiarneqassanngillat, soorlu taamatut Isumaqatigiissummi allassimasoq.

Artikeli 4

Ilisimatusarneq nakkutiginninnerlu pillugit ataatsimoorluni suliniutit

1. Issittup Imartaata qeqqani pinngortitamilu ataqatigiinnermi sumiiffigisaanni imaani isumalluutit uumassusillit pillugit ilisimasami annertusineqarnissaat siunertaralugu ilisimatuussutsikkut ilisimatusarnerup iluani suleqatigiinneq peqataasut siuarsassavaat.

2. Peqataasut akueraat isumaqatigiissutip matuma atulersinneraniit kingusinnerpaamik ukiut marluk qaangiutsinnagit imartami isumaqatigiissummiittumi pinngortitami ataqatigiinnerit pillugit paasisat pitsaanerulersinnissaat siunertaralugu ilisimatuussutsikkut ilisimatusarnermut nakkutiginninnermullu suliniummit ataatsimoorussamik pilersitsissasut, pingaartumillu imartami isumaqatigiissummiittumi maannakkut siunissamilu aalisakkat suut tamaaniikkumaarnersut aamma piujuartitsinermik tunngaveqartumik aalisarneqarsinnaajumaarnersut kiisalu taamatut aalisarnerup imartami isumaqatigiissummiittut pinngortitamut ataqatigiinnermut/pinngortitamut ataqatigiinnernut kiisalu ilisimatusarnermut nakkutiginninnermullu suliniutip ataatsimoorussap ineriartortinneranik, ataqatigiissarneranik atulersinneranillu peqataasut aqutsinerat qanoq kinguneqassanersut aalajangersarlugit.

3. Ilisimatuussutsikkut ilisimatusarnermut nakkutiginninnermullu ataatsimut suliniut peqataasunit ineriartortinneqassaaq, ataqatigiissarneqassaaq atulersinneqassallunilu. Ilisimatuussutsikkut ilisimatusarnermut nakkutiginninnermullu suliniummi ataatsimoorussami ilisimatuussutsikkut suliatigullu kattuffinniit suliniutinillu attuumassuteqartunit ingerlanneqartut sulinerit kiisalu nunat inoqqaavisa sumiiffinnilu ilisimasat ilanngullugit eqqarsaatiginissaat peqataasut qulakkiissavaat.

4. Ilisimatuussutsikkut ilisimatusarnermut nakkutiginninnermullu suliniummut ataatsimoorussamut atasumik isumaqatigiissutip matuma atulersinneraniit kingusinnerpaamik ukiut marluk qaangiutsinnagit paasisutissanik avitseqatigiittarneq pillugu isumaqatigiissummut tapiliussamik peqataasut akuersissapput, aamma isumaqatigiissummut tapiliussatut eqqarsaatigineqartoq naapertorlugu toqqaannartumik imaluunniit ilisimatuussutsikkut suliffiit suliniutillu attuumassuteqartut aqqutigalugit paasisutissat attuumassuteqartut avitseqatigiiffigisassallugit.

5. Peqataasut naapeqatigiittassapput allatigulluunniit ikinnerpaamik ukiut marlukkaarlugit ilisimatuussutsikkut ataatsimiittassapput, peqataasullu immikkoortoq 5 naapertorlugu ingerlanneqartumi ataatsimiinnissaq sivikinnerpaamik qaammatit marluk sioqqullugit ilisimatusaatigisimasami inerneru saqqummiunnarlugit, ilisimatuussutsikkut paasissutissat pitsaanerpaamik pissarsiarineqarsinnaasut misissorniarlugit aamma peqataasut ataatsimiinnerannut piffissaagallartillugu ilisimatuussutsikkut siunnersuinermik tunniussisoqarnissaanut. Isumaqatigiissutip matuma atulersinnerata kingorna sivilunerpaamik ukiut marluk qaangiunnerini ilisimatuussutsikkut ataatsimiittarnerit pillugit suliaasanut tunngavigisassat suleriaatsillu allat peqataasunit akuerineqassapput.

Artikeli 5

Misissuineq naammasseqqinneqarneralu

1. Peqataasut ukiut marlukkaarlugit imaluunniit taamatut aalajangiisimagunik akulikinnerusumik ataatsimiittassapput. Ataatsimiinnerni peqataasut ilaatigut :

- (a) Isumaqatigiissummik uuminnga suliaqarsimanerup saqqummiunna, pisariaqarpallu immikkoortumi 13, imm. 2-mut naapertuuttumik isumaqatigiissutip uuma sivilussusissaanut tunngasunut apeqquteqassappat apeqqutinik isumaliutersuuteqarneq.
- (b) Ilisimatuussutsikkut ilisimatusarnerit nakkutiginninnerillu pillugit ataatsimoorussamik suliniutitigut, peqataasut ilisimatuussutsikkut suliniutaasigut aamma pissarsiffiit allat attuumassuteqartut aqqutigalugit, tassunga ilanngullugit nunat inoqqaavi sumiiffinnilu ilisimasat, pissarsiarineqartut ilisimatuussutsikkut paasissutissat pissarsiarineqartut tamarmik misissorneqassapput.
- (c) Ilisimatuussutsikkut ilisimatusarnerit nakkutiginninnerillu pillugit ataatsimoorussamik suliniutitigut, peqataasut ilisimatuussutsikkut suliniutaasigut aamma pissarsiffiit allat attuumassuteqartut aqqutigalugit pissarsiarineqartut ilisimatuussutsikkut paasissutissat tunngavigalugit, aamma aalisarnermi nakkutiginninnerni pinngortitamilu ataqatigiinnerni isigisat attuumassuteqartut eqqarsaatigalugit, tassunga ilanngullugit mianersornissamat tunngavik aamma pinngortitami ataqatigiinnernut sunniutaasinnaasut ajortut, *ilaatigut* imartami isumaqatigiissummiittumi aalisakkat takkussuuttut, noorartut sippulimmillu peqarfiulersut piujuartitsinermik tunngaveqartumik aningaasarsiutigalugu aalisarnermut tunngaviusinnaanersut nalilersussallugu, tamannalu tunngavigalugu aalajangiissallutik:
 - (i) Nunarsuup immikkoortuani imaluunniit nunarsuup immikkoortuata ilaani aalisarnermik nakkutiginninnikkut suleqatigiiffimmi ataatsimik

aralinnilluunniit imaluunniit imartami isumaqatigiissummiittumi aalisarnermi nakkutiginninnermut tunngasunik aaqqissuussinernik pilersitsisoqarnissaa siunertaralugu isumaqatigiinniarnert aallartinneqassanersut, aamma

- (ii) Imartami isumaqatigiissummi aalisakkanut pineqartunut tunngasunik allanngutsaaliuilluni nakkutiginninnermilu sulii allanik aaqqiinernik imaluunniit aaqqiinerugallartunik aalajangersaasoqassanersoq, imm. (i) naapertorlugu isumaqatigiinniarnert aallartinneqarpata peqataasullu piujuartitsinernik tunngaveqartumik aalisakkanik qulakkeerinninnissamut sakkut pillugit isumaqatigiissuteqarpata.
- (d) Isumaqatigiissutip uuma atuutilerneranik kingusinnerpaamik ukiut pingasut qaangiutinnginneranni isumaqatigiissummi pineqartuni misileraalluni aalisarnermi piujuartitsinissamut aqutsinissamullu suliniutinik aalajangersaasimanissaq. Peqataasut aalajangersakkanik piffissamit piffissamut allannguisinnaapput. Aaqqiissutini taaneqartuni *ilaatigut* aalajangersarneqassapput:
- (i) Misileraalluni aalisarnerup isumaqatigiissummi matumani siunertaq sanngiillisissanngikkaa.
- (ii) Misileraalluni aalisarneq killeqartumik siviussuseqarlunilu, annertussuseqarluni killeqartinneqassasoq aalisakkat pinngortitamilu ataqatigiinnerit kingunissaat annikitsumiitinniarlugit, aamma immikkoortoq 4, imm. 5-imi akuerineqartut paasissutissanik avitseqatigiinneq pillugu isumaqatigiissummut tapiliussami pitsaassutsitsigut piumasaaqatit malissallugit.
- (iii) Misileraalluni aalisarnissaq patajaatsumik ilisimatuussutsikkut ilisimatusarneq tunngavilik peqataasup taamaallaat akuerisinnaavaa, aamma tamanna ilisimatuussutsikkut ilisimatusarnerit nakkutiginninnerillu pillugit ataatsimoorussamik suliniutinut aamma namminerisamik ilisimatuussutsikkut suliniutinut naapertuuppat.
- (iv) Peqataasup aalisarnermut tunngasunik pilersaarutini peqataasunut allanut nalunaarutigereerpagit peqataasup misileraalluni aalisarnissaq akuerisinnaavaa, peqataasullu allat pilersaarutinut oqaaseqaateqarnissamut periarfissinneqarsimappata.
- (v) Peqataasup akuerisimasaa misileraalluni aalisarneq sunaluunniit naammattumik peqataasup nakkutigissavaa, aamma aalisarnermiit angusat pillugit peqataasut allat ilisimatissallugit.

2. Isumaqatigiissutip matuma atulersinnissaa pitsaanerulersinniarlugu, tassunga ilanngullugu ilisimatuussutsikkut ilisimatusarnerit nakkutiginninnerillu pillugit ataatsimoorussamik suliniutit, aamma ingerlatat allat immikkoortoq 4 naapertorlugu aallartinneqartut, issittormiunik sinniisoqarfiusumik ataatsimiititaliamik assigisaanilluunniit peqataasut pilersitsisinnaapput, tassunga ilanngullugit issittumi nunat inoqqaavi.

Artikeli 6

Aalajangiineq

1. Suleriaatsimut tunngatillugu apeqqutit akuersilluni angernikkut imaluunniit itigartitsilluni taasinikkut amerlanerussuteqartunit aalajangiiffigineqassapput
2. Atortutigut sammisanut tunngasutigut peqataasut aalajangiineri akerliusoqanngitsumik taasisoqarneratigut aalajangerneqassapput. Isumaqatigiissummi matumani ”akerliusoqanngitsumik” isumaqarpoq piffissami aalajangiisoqarnerani akerliusoqanngitsuq.
3. Peqataasoq ataaseq isumaqarpat sammisaq atortutigut pingaaruteqartoq sammisaq atortutigut sammisaassaaq.

Artikeli 7

Isumaqatigiinngissutinik aaqqiineq

1995-imi isumaqatigiissummi immikkoortoq VIII-imit takuneqarsinnaasut isumaqatigiinngissutinik aaqqiinerit pillugit aalajangersakkat isumaqatigiissutip matuma nassuiarneranut *imaluunniit atorneqarneranut tunngasuni* peqataasut akornanni isumaqatigiinnernut sunulluunniit pisariaqartutigut allangortitsinernut atuupput, peqataasut 1995-imi isumaqatigiissummut ilaanersut imaluunniit ilaannginersut apeqqutaatinnagu.

Artikeli 8

Nunat isumaqatigiissummut ilaanngitsut

1. Nunat isumaqatigiissummi matumani ilaanngitsut isumaqatigiissummi matumani aalajangersakkat naapertorlugit aaqqiinerinik aallartitsinissaannut peqataasunit kaammattorneqassapput.
2. Ingerlatat, angallatinit nunap isumaqatigiissummut ilaanngitsup erfalasua atorlugu umiartortup, isumaqatigiissutip matuma kinguneqarluartumik naammassineqarnissaanut

sanngiillisitsisinnaasut pinngitsoortinniarlugit, nunani tamalaani inatsisit naapertorlugit, peqataasut aaqqiinernik pilersitsissapput.

Artikeli 9

Atsiorneq

1. Isumaqatigiissut manna Canadimit, Kunngiitsoqarfimmit Kinami, Savalimmiut Kalaallillu Nunaat eqqarsaatigalugit Kunngeqarfimmit Danmarkimit, Islandimit, Japanimit, Kunngiitsoqarfimmit Koreamit, Kunngeqarfimmit Norgemit, Ruslandimi Naalagaaffeqatigiinnit, Amerikami Naalagaaffiit Kattussimasut aamma Den Europæiske Unionimit _____ullormiit _____atsiorneqarnissamut piareersimassaaq, aamma ullormit pineqartumiit qaammatit aqqaneq marlunni (12) atsiorneqarnissaminut piareersimassalluni.

2. Isumaqatigiissummik matuminnga atsiortunut atortussanngortinneqarnissaanut, akuerineqarnissaanut akuersinissamullu isumaqatigiissut tamatigut piareersimassaaq.

Artikeli 10

Akuersaarneq

1. Isumaqatigiissut nunanut, immikkoortoq 9, imm. 1-imi allassimasunut, isumaqatigiissummik atsiorsimannigtsunut, aamma Den Europæiske Unionimut, unioni isumaqatigiissummik atsiorsimannigippat, akuersaarnissaa siunertaralugu piareersimassaaq.

2. Isumaqatigiissutip atuutilersinnerata kingorna peqataasut nunat allat piviusumik soqutiginnittut isumaqatigiissutip matuma akuersaarnissaanut peqataasunik kaammattorneqarsinnaapput.

Artikeli 11

Atortuulerfia

1. Nunanit aamma Den Europæiske Unionimit, immikkoortoq 9, imm. 1-imi eqqaaneqartunit isumaqatigiissutip matuma atsiorneqarnissaanut, akuerineqarnissaanut, akuersinissamut imaluunniit akuersaarnissaanut sakkunik paarinnittup tigusineranut ullormiit ullut 30-t kingorna isumaqatigiissut manna atuutilissaaq.

2. Isumaqatigiissutip uuma atuutilerneranit immikkoortoq 10-mi imm. 2 naapertorlugu naalagaaffinnut ataasiakkaanut atuutsitsileqquneqartunut atuutilissaaq akuersinissamut sakkunik taaneqartunik tunineqarsimasunut ullut 30-t qaangiunneranni tunineqarsimasunut.

Artikeli 12

Tunuarneq

Peqataasup tunuarnera pillugu ulloq atuutilerfiusoq allallugu nunanut allanut attaveqaatit aqqutigalugit, isumaqatigiisummik paarinnittunut tamanna pillugu allakkatigut nalunaaruteqarnikkut peqataasoq qaqugukkulluunniit isumaqatigiisummit matumangga tunuarsinnaavoq, nalunaarnermut ullormiit sivikinnerpaamik qaammatit arfinillit qaangiutsinnagit. Isumaqatigiisummit matumangga tunuarneq isumaqatigiissutip peqataasut sinneruttut akornanni atorneqarneranut imaluunniit isumaqatigiisummit matuminnga attaviitsuunissamut nunani tamalaani pisinnaatitaaffik naapertorlugu peqataasunut atuuttoq isumaqatigiissut naapertorlugu peqataasup tunuartup pisussaaffimminik naammassinissaanut kalluissanngilaq.

Artikeli 13

Isumaqatigiissutip uuma sivilissusissaa

1. Isumaqatigiissutip uuma atuutilernerata kingorna piffissami aallarniutaasumi ukiuni 16-ini atuutissaaq.

2. Piffissap aallarniutaasup naanerata kingorna, soorlu imm. 1-imi qulaani allanneqartoq, isumaqatigiissut piffissani tulleriinni ukiuni tallimakkaartuni ataatsini amerlanerniluunniit atuutiinnassaaq, peqataasut arlaat ataaseq:

(a) Peqataasut akornanni ataatsimiinnermi kingullermi taamatut isumaqatigiissutip sivitsorneqarnissaanut piumasarineqartumik akerliliinngippat, piffissap aallarniutaasup imaluunniit kingusinnerusukkut sivitsuinerup naanissaa sioqqullugu ingerlanneqartumi, imaluunniit

(b) piffissap pineqartup sivitsorneqarnerata naanissaa sioqqullugu sivilisunerpaamik qaammatit arfinillit sioqqullugit paarinnittumut taamatut sivitsuinissamut piumasarineqartutut allakkatigut akerliliinermik nassiussinngippat.

3. Isumaqatigiissutip matuma aamma isumaqatigiissutaasinnaasup nutaap akornanni kinguneqarluartumik ikaarsaariartoqarnissaa peqataasut isumagissavaat, imaani pinngortitami ataqatigiinnerit peqqissut qulakkeerneqarnissaat aamma imartami isumaqatigiisummiittumi aalisakkat allanngutsaaliornissaat piujuartitsinermillu tunngaveqartumik atuinissamik

qulakkeerinninnissaq siunertaralugit nunarsuup immikkoortuani imaluunniit nunarsuup immikkoortuata ilaani aalisarnermik nakkutiginninnikkut suleqatigiiffimmik imaluunniit imartami isumaqatigiissummiittumi aalisarnermi nakkutiginninnermut tunngasunik aaqqissuussinermik pilersitsisumik.

Artikeli 14

Isumaqatigiissutinut allanut pissutsit

1. Peqataasut akueraat nunani tamalaani inatsisini aalajangersakkanut attuumassuteqartunut naapertuuttumik pisinnaatitaaffimminnut pituttugaallutik aammalu pituttugaajuassallutik, tassunga ilanngullugu 1995-imi isumaqatigiissut, aamma akueralugu pisussaaffiit taakku naammassineqarnissaat pillugu suli suleqatigiinnissap pingaaruteqarnera, aamma isumaqatigiissut manna atorunnaassagaluarpalluunniit, nunarsuup immikkoortuani imaluunniit nunarsuup immikkoortuata ilaani aalisarnermik nakkutiginninnikkut suleqatigiiffimmik imaluunniit imartami isumaqatigiissummiittumi aalisarnermi nakkutiginninnermut tunngasunik aaqqissuussinermik pilersitsinissaq pillugu isumaqatigiissuteqanngikkaluartorluunniit.
2. Nunani tamalaani isumaqatigiissutinut naleqqiullugu peqataasut pisinnaatitaaffiit pisussaaffiinullu naleqqiullugu peqataasut inissisimanerat aamma imaani pisinnaatitaaffinnut tunngasunut apeqqutit eqqarsaatigalugit inissisimanerat isumaqatigiissummi matumani sumiluunniit kalluarneqanngilaq, tassunga ilanngullugit Issittup Imartaani pisinnaatitaaffinnik oqartussaaffinnillu ingerlataqarnermut tunngasutigut inissisimanerit eqqarsaatigalugit.
3. Nunani tamalaani inatsisini aalajangersakkat attuumassuteqartut naapertorlugit peqataasut pisinnaatitaaffii, oqartussaaffii pisussaaffiilu, soorlu 1995-imi isumaqatigiissummit takuneqarsinnaasut, isumaqatigiissummi matumani kalluarneqanngillat, tassunga ilanngullugit nunarsuup immikkoortuani imaluunniit nunarsuup immikkoortuata ilaani aalisarnermik nakkutiginninnikkut suleqatigiiffimmik ataatsimik arlalinnilluunniit imaluunniit imartami isumaqatigiissummiittumi aalisarnermi nakkutiginninnermut tunngasunik aaqqissuussinermik pilersitsinissaq pillugu isumaqatigiinniarnit aallartinneqarnissaanut siunnersuuteqarsinnaatitaaneq.
4. Peqataasut pisinnaatitaaffii pisussaaffiilu, isumaqatigiissutinut allanit aallaaveqarsinnaasut, isumaqatigiissummut matumunnga ataqatigiissinneqarsinnaasut, aamma isumaqatigiissut manna naapertorlugu peqataasut allat pisinnaatitaaffimminnik pisussaaffimminnilluunniit ingerlatsinerannut sunniuteqanngitsut, isumaqatigiissutip matuma allanngortinngilai. Aalisarnermik nakkutiginninnermut tunngasut nunani tamalaani sakkutigut inissisimanerit piginnaatitaanernullu isumaqatigiissut sanngiillisitsissanngilaq imaluunniit akerliliissanngilaq.

Artikeli 15

Paarinnittoq

1. Canadami naalakkersuisut isumaqatigiisummik matuminnga paarinnittuupput.
2. Atsiorneqarneranut, akuerineqarneranut, akuerineranut imaluunniit akuersaarneranut sakkut paarinnittumi inissinneqarsimassapput.
3. Atsiorneqarneranut, akuerineqarneranut, akuerineranut imaluunniit akuersaarneranut sakkut tamarmik inissinneqarsimasut pillugit atsiorsimasunut tamanut peqataasunullu tamanut paarinnittoq nalunaaruteqassaaq, aamma nunat isumaqatigiissuteqarsinnaatitaanerat pillugu *Wienimi isumaqatigiisummi 1969-imeersumi aalajangerneqartunik ingerlatsissalluni.*

Ilulissani 2018-imi ullormi 3. oktober-mi kiniserisut, tuluttut, franskisut russionullu allagaateqqaatut **SULIARINEQARPOQ**. Oqaasertaliussat tamarmik assigiimmik atuuttuutinneqarput.

CANADAMUT:

KUNNGIITSOQARFIMMUT KINAMUT:

**KUNNGEQARFIMMUT DANMARKIMUT
SAVALIMMIUNUT KALAALLILLU NUNAANNUT TUNNGATILLUGU:**

ISLANDIMUT:

JAPANIMUT:

KUNNGIITSOQARFIK KOREA:

KUNNGEQARFIMMUT NORGE MUT:

RUSLANDIMUT:

USAMUT:

DEN EUROPÆISKE UNIONIMUT:
